

Fröken Spöke blir avslöjad

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Ebbas och Ivars klass får besök av Disa Lind, som gick på skolan för länge sedan. Disa berättar om sin skoltid och sin snälla fröken ... Sparre! Vad ska de göra nu?! Fröken Sparre får inte bli avslöjad ...

LGR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer. (SV åk 4–6)
- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt. (SV åk 4–6)
- Sammanfattning av texter. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGSR22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensam och enskild läsning. Sambandet mellan ljud och bokstav. Strategier för att avkoda, förstå och tolka ord, begrepp och texter. (SV åk 4–6)
- Att återge delar av innehållet i olika texter samt resonera om budskap och handling i texterna. (SV åk 4–6)
- Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor samt uttrycka känslor, kunskaper och åsikter i olika samtalssituationer. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.

BESKRIV BOKEN MED ADJEKTIV

Låt eleverna sitta två och två och beskriva boken, med hjälp av adjektiv. Elev A börjar med att säga minst fem adjektiv om boken. Sedan ska elev B välja ut tre av dessa adjektiv, som elev A ska motivera. Sedan är det elev B som ska beskriva boken.

Exempel på adjektiv:

glad kul rolig intressant skämtsam lärorik tänkvärd cool
svårläst bra lättläst spännande tråkig sorglig klurig hemsk

ÅTERBERÄTTA BOKEN

Eleverna ska träna på att återberätta boken med hjälp av stödord. Som stöttning under arbetet med att återberätta är det bra att ha en begreppsbank där det finns många intressanta och användbara ord från boken. Här kommer exempel på ord som kan vara bra att ha:

Fröken Sparre Fröken Spöke källare 100 år sedan Disa svart klänning
rektor foto lägenhet Mexiko granne Hassan avslöjad elgitarr
hiss genom dörrar sväva vikarie skjorta linjal blommor

TIDSORD

Skriv upp några tidsord på lappar och sätt upp på whiteboardtavlan.

Lär eleverna att det är viktigt att variera sina tidsord när man berättar.

En dag Nästa dag När Sedan Plötsligt Efter en stund Därefter

Låt sedan eleverna återberätta Fröken Spöke blir avslöjad med hjälp av tidsorden. De kan även ta hjälp av begreppen. Eleverna kan återberätta i par eller i smågrupper. Vill man därefter gå vidare kan de även återberätta boken skriftligt.

PROCESSLOGG

Följande kommer från Litteraturbanken.se, Litteraturbankens skola.

Med processlogg menas att man skriver allteftersom man läser boken. Man väntar alltså inte tills texten är färdigläst.

Frågor innan ni börjar läsa texten

- Titta på titeln och om det är en bok också på omslagsbilden och baksidestexten. (Dessa finns dock inte med på Litteraturbanken.se.) Vad för slags text verkar det vara? Vad har ni för förväntningar på boken? Vad tror ni att den kommer att handla om?
- Har ni läst något av författaren förut eller har ni läst något i samma genre tidigare?
- Hur tror ni att det kommer att hjälpa er när ni börjar läsa texten?

Frågor när ni har kommit en bit in i texten

- Hur har författaren gjort för att ni ska bli intresserade av bokens handling?
- Hur presenteras karaktärerna? Hur mycket har ni fått reda på hittills om dem?
- Har ni kommit på vad textens huvudproblem eller konflikt skulle kunna vara?

Frågor att tänka på när ni har kommit halvvägs in i texten

- Vilken händelse tycker ni är viktigast så här långt? Motivera varför ni tycker så.
- Hur markerar författaren att tiden går? Under hur lång tid har handlingen hittills pågått?
- Hur tror ni att problemet eller konflikten kommer att lösas?
- Vad vet ni nu om huvudpersonen? Hur har ni lärt känna honom eller henne närmare? Ge exempel.
- Hurdana är de andra personerna?
- Börjar ni förstå varför texten har fått sin titel?

Frågor att tänka på när du har läst färdigt texten

- Slutade berättelsen som ni trodde?
- Påminde boken om någon annan bok ni har läst eller någon film ni har sett eller något ni har varit med om i verkligheten?
- Hur skulle en fortsättning på handlingen kunna utvecklas?

FACIT

LÄSFÖRSTÅELSE

Kapitel 1–2

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vilka är Ebba och Ivar?
De är tvillingar och går i samma klass.
2. Vem är fröken Sparre?
En ovanlig vikarie.
3. Varför kallas Sparre för fröken Spöke?
Hon dog och blev ett spöke och bor nu i skolans källare.
4. Vad har rektorn för jättebra idé?
Att klassen ska ha en förr-i-tiden-dag och klä sig som förr och stå upp när de svarar på frågor.
5. Vad ska flickorna ha på sig?
De ska ha klänning och rosett.
6. Vad ska pojkarna ha på sig?
De ska ha på sig skjorta och ingen keps.
7. Vad har fröken Sparre på sig på "förr-i-tiden-dagen"?
Hon har sin vanliga svarta klänning och en vit krage och en linjal i handen.
8. Vad handlar sången om som de övar på en lång stund?
Den handlar om fåglar som kom på våren.
9. Vad har rektorn för överraskning?
Han har bjudit in en tant som gick på skolan för många år sedan.
10. Vem är Disa Lind?
En tant som är över 100 år som har gått på skolan.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

11. Vem är vårens glada gäster i sången klassen övar på?
Det är fåglarna.
12. Vad står det på griffeltavlan?
Det står "alfabetet" med skrivstil.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

13. Hur tror du att det var att gå i skolan för 100 år sedan?
Eget svar.
14. Vad tror du läraren gjorde med linjalen?
Eget svar.

Kapitel 3–4

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

15. Hur var Disa när hon gick på skolan?
Disa var en pigg tjej med rött hår och gröna ögon.
16. Vad gör fröken Sparre när Disa kommer in?
Hon blir blek och gömmer sig bakom en växt.
17. Vad åt de till lunch för 100 år sedan?
De åt gröt.
18. Vad hette Disas lärare?
Hon hette fröken Sparre.
19. Vad har Disa med sig i sin väska?
Hon har ett gammalt skolfoto med sig.
20. Vad ljuger fröken Sparre om?
Hon ljuger och säger att läraren på fotot är hennes mormor och att hon har ärvt klänningen.
21. Vad säger rektorn till fröken Sparre innan han lämnar klassrummet?
Han säger att han vill prata med henne sedan.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

22. Varför tycker rektorn att det är konstigt att fröken Sparre har samma namn som Disas lärare?
De ser likadana ut.
23. Varför tror du att Disa blev yr och trött?
Eget svar.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

24. Tror du på spöken? Motivera.
Eget svar.
25. Varför tror du att det finns hus och parkeringar runt skolan?
Eget svar.

Kapitel 5–6

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

26. Vad får de till skollunch?
De får köttbullar och potatis.
27. Vad säger fröken Sparre att hon ska göra i källaren?
Hon säger att hon ska hämta en sak.
28. Rektorn frågar fröken Sparre vem hon är. Vad svarar hon?
Hon säger att hon är en helt vanlig människa.
29. Vems lägenhet lånar de till fröken Sparre?
De lånar Hassans grannes lägenhet för grannen är bortrest.
30. Vart har Hassans granne åkt?
Hon har åkt till Mexiko.
31. Rektorn undrar vilken adress fröken Sparre bor på. Vad svarar Hassan?
Hon bor på Lillgatan 2.
32. Varför har Hassan grannens nycklar?
De vattnar hennes blommor när hon är bortrest.
33. När ska fröken Sparre träffa rektorn där?
Om en timme ska de ses där.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

34. Varför säger Ebba att de måste hitta en lägenhet till fröken Sparre?
Annars får hon inte vara deras lärare mer.
35. Varför blir fröken Sparre blekare och blekare?
Hon är rädd att hon ska bli avslöjad.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

36. Vem tror du ringer till rektorn?
Eget svar.
37. Varför tror du fröken Sparre bor i källaren?
Eget svar.

Kapitel 7–9

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

38. Vilken våning bor Hassan på?
Han bor på våning fem.
39. Vad gör barnen när de ser att det står López på dörren?
De skriver en lapp med Sparre och sätter över namnet.
40. Hur kommer de in i López lägenhet?
Fröken Sparre glider genom dörren och sedan låser hon upp.
41. Vad ser rektorn på väggen?
Han ser ett foto på Mexiko city, en svart hatt med silverband och Mexikos flagga.
42. Vad vill rektorn att fröken Sparre ska göra?
Han vill att hon ska spela på den röda elgitarren.
43. Vad gör rektorn när hon spelar på elgitarren?
Han håller för öronen.
44. Varför slutar Hassan att skratta?
Han ser sin mamma gå mot porten.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

45. Vilken färg är det på López dörr?
Den är röd.
46. Varför frågar rektorn om fröken Sparre gillar Mexiko?
Det finns mexikanska saker på väggarna.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

47. Fröken Sparre tycker det känns som hon gör inbrott när hon går genom López dörr. Vad tycker du?
Eget svar.
48. Varför tror du att rektorn blir förvånad över att fröken Sparre gillar Mexiko och elgitarr?
Eget svar.

Kapitel 10–12

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

49. Vad är det för musik som fröken Sparre spelar?
Ivar säger att det är punk.
50. Varför måste rektorn gå?
För fröken Sparre måste laga mat.
51. Vad finns i kylan?
Det är helt tomt.
52. Vem kommer ut ur hissen?
Ur hissen kommer Hassan och hans mamma.
53. Vad säger rektorn att han har gjort?
Han har hälsat på deras granne.
54. Vem drar bort lappen där det står Sparre från dörren?
Det gör Hassan.
55. Var är fröken Sparre när Hassans mamma går in för att vattna blommorna?
Hon svävar i taket.
56. Var gömmer sig Ivar?
Han gömmer sig bakom soffan.
57. Varför rinner det ut vatten när Hassans mamma vattnar blommorna?
Blommorna är redan blöta.
58. Vad säger fröken Sparre när hon glider genom väggen på skolan?
Hon säger borta bra men hemma bäst.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

59. Vad står det på flaggan ovanför soffan?
Det står Viva México.
60. Varför börjar inte fröken Sparre laga mat?
Det är tomt i kylan.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

61. Blev fröken Sparre avslöjad, enligt dig? Motivera.
Eget svar.
62. Vad är det för växter López har?
Eget svar.

VAD PASSAR IN?

Kryssa över de rutor där texten stämmer överens med boken.

Fröken Sparre kallas ibland för fröken Spöke.	Fröken Sparre bor på vinden på skolan.	Tanten Disa känner inte igen fröken Sparre.	Rektorn bestämmer att eleverna ska ha en ta-med-en-leksak-dag.	Hassans granne är bortrest.
Fröken Sparre låtsas att hon gillar Mexiko och tacos.	Rektorn vill att fröken Sparre ska spela piano.	Fröken Sparre kan gå genom väggar.	Hassans mamma klipper López gräs när hon är bortrest.	Hassan bor på våning 3.